

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

Hotărârea nr. 703

Din 07.10.2020

Dosar nr: 211/2020

Sesizare nr: 1820/16.03.2020

Petent:

Reclamată:

Obiect: Îngrădirea dreptului la educației pe criteriul etnic

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și sediul/domiciliul procedural ales al petentului:

1.

Numele și sediul/domiciliul procedural ales al reclamatei:

2. cu adresa de corespondență la Școala Gimnazială nr.1 Dragu, jud, Sălaj

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Sesizarea vizează posibile fapte de discriminare săvârșite în incinta școlii, respectiv încercarea continuă a învățătoarei de a-l îndepărta din clasă pe elevul de etnie romă.

III. Citarea părților

4. Având în vedere contextul evoluției epidemiologice determinate de răspândirea virusului SARS-CoV-2, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a informat părțile cu privire la faptul că au posibilitatea de a trimite punctul de vedere în scris (precum și orice alte acte sau dovezi), soluționarea speței urmând a se face în lipsă, cu acordul acestora;

5. Părțile au fost de acord.

IV. Susținerea părților

Susținerea petentului

6. Petentul, în calitate de mediator școlar, sesizează CNCD cu privire la comportamentul învățătoarei vis-a-vis de copil, respectiv încercarea continuă, sub diferite pretexte, de a-l îndepărta din clasă. În acest sens, petentul arată că, în data de 14.02.2020, la ora 9:00, după ce a sunat clopoțelul de intrare în clasă, doamna învățătoare l-a scos afară de la oră pe coridor pe elevul și i-a spus acestuia să-l însoțească acasă pe motiv că băiatul este răcit. În altă zi s-a întâmplat același lucru, l-a scos pe elev pe coridor și i-a spus petentului să-l ducă acasă că-l doare o măsea.

Petentul susține că l-a întrebat pe elev ce îl doare, iar acesta i-a replicat că nu-l doare nimic.

7. Petentul mai susține că la fel a procedat doamna învățătoare și cu fratele elevului, având tot timpul diverse pretexte de a-l scoate din clasă, iar după acumularea unui număr mare de absențe acesta a fost exmatriculat.

Pentru a fi sigur că procedează corect, în calitate sa de mediator școlar, petentul susține că l-a dus pe elev la cabinetul medical pentru un consult. În urma consultului, dna doctor i-a eliberat elevului o adeverință potrivit căreia acesta este clinic sănătos și apt să frecventeze școala.

8. Având în vedere cele de mai sus, petentul consideră că elevul este discriminat pe criteriul etnic, îngrădindu-i-se dreptul la educație.

Susținerile reclamatului

9. Reclamata susține că în calitate de învățător al clasei a II-a și, ca urmare a adresei MEN nr. 8339/06.02.2020, în urma declarării epidemiei de gripă, transmisă de către ISJ Sălaj, a acționat pentru și în interesul copiilor.

Astfel, reclamata susține că i-a învățat pe copii ce să facă în situația în care tușesc, îi doare capul sau îi doare în gât.

10. Cu privire la situația petrecută în data de 14.02.2020, reclamata susține că l-a informat pe petent despre faptul că elevul are simptome de răceală/gripă și tușește rugându-l să-l însoțească la cabinetul medical. Reclamata susține că petentul a fost deranjat de solicitare spunându-i că nu e treaba lui.

Reclamata susține că elevul este mai năzdrăvan și tușește în fața copiilor fără a ține mâna la gură și din acest motiv l-a luat de mână să-l ducă în sala profesorală să vadă și domnul mediator că băiatul tușește. Petentul nu se afla în clasa profesorală ci pe coridor și astfel, reclamata i-a spus să-l ducă la cabinet.

Reclamata susține că, după un timp, petentul a venit cu copilul la școală și a spus că elevul a fost consultat și este sănătos însă fără a prezenta vreo adeverință medicală doveditoare.

În data de 18 martie 2020, elevul a absentat iar reclamata susține că mers la domiciliul elevului să observe starea de sănătate a acestuia. De asemenea, în data de 19.02.2020 elevul lipsea iar de la clasă. Reclamata susține că a mers acasă la elev, a vorbit cu părinții acestuia și i-a însoțit pe elev și sora acestuia la școală.

Reclamata susține că timp de câteva zile a mers în fiecare dimineață după elev pentru a se asigura că vine la școală.

11. În ceea ce privește afirmația petentului cu privire la fratele elevului , reclamata susține că acesta a fost înscris în clasa a IV-a în anul școlar 2015-2016 la clasa dnei , iar la sfârșitul anului școlar, din cauza numărului mare de absențe și a situației la învățătură, a fost declarat repetent și în anii următori, acesta a fost declarat repetent, ajungând astfel să fie scos din SIS.

12. Nu în ultimul rând, reclamata susține că la clasa a II-a sunt înscriși 14 elevi, din care, conform declarației părinților, 10 sunt de etnie romă și 4 de etnie română și niciunul dintre copii sau părinții acestora nu s-au plâns de vreun comportament discriminatoriu.

13. Având în vedere cele de mai sus, reclamata susține că petiția este neintemeită și solicită respingerea acesteia. Totodată, reclamata depune la dosar declarații ale învățătorilor fratelui elevului considerat discriminat, potrivit cărora acesta a fost încurajat să frecventeze școala însă nu a dorit.

Susținerile Școlii Gimnaziale nr. 1 Dragu

14. Conducerea școlii susține că adeverința medicală atașată la petiție nu a fost prezentată unității de învățământ nici până la momentul formulării răspunsului.

Referitor la faptul că elevul a fost lipsit de “dreptul la educație”, Școala Gimnazială arată că elevul a fost promovat în clasa a III-a.

Referitor la fratele elevului, Școala susține că în anii școlari 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018, cu învățători diferiți, acesta a fost declarant repetent ca urmare a numărului mare de absențe nemotivate, precum și mai multe corijențe.

Astfel, Școala Gimnazială nr.1 consideră că în prezența speței nu se poate reține o fapta de discriminare.

V. Motivele de fapt și de drept

15. În fapt, Colegiul Director reține o posibilă faptă de discriminare prin încercarea reclamatei de a îndepărta elevul din școală pe motive etnice.

16. În drept, sub aspectul incidenței preverilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 alin.1 din O.G. nr.137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în Art. 2 alin. 1 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de reclamant (petent) constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate (pârâtului).

17. Același raționament este aplicabil și în cazul discriminării indirecte, prevăzută în art. 2 alin.3 din O.G. nr. 137/2000, cu precizarea că raportul de cauzalitate nu este direct. În situația discriminării indirecte, ne plasăm în câmpul de aplicare al unui criteriu aparent neutru, la prima vedere, ceea ce scoate din discuție un raport de cauzalitate direct, însă în fapt se produce un dezavantaj față de o persoană sau față de un grup de persoane în raport cu o caracteristică sau un criteriu de discriminare interzis. În ceea ce privește existența acestei legături de cauzalitate între tratamentul diferit și criteriul interzis s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție, între altele, prin Decizia civilă nr. 1530/2009 și Decizia civilă nr. 2758/2009.

18. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel

de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

De asemenea, pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre **criteriile** prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în mod diferit datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit.

19. Raportat la cele de mai sus, Colegiul director trebuie să analizeze dacă reclamata i-a încălcat elevului un drept recunoscut de lege în baza unui criteriu interzis. Din sesizare și documentele depuse la dosar se reține că petentul invocă încălcarea dreptului la educație al minorului pe criteriul etnic.

Astfel, Colegiul reține că învățătoarea i-a comunicat petentului (mediator școlar), să-l ducă pe elevul la cabinetul medical pentru că acesta tușește. Petentul susține că elevul nu era bolnav, lucru atestat prin adeverința emisă de cabinetul medical, iar acest procedeu al reclamatei de a-l scoate de la clasă pe elev este o practică ca și în cazul fratelui elevului, din motive etnice.

Reclamata susține că elevul tușea în clasă lângă ceilalți copii, iar în conformitate cu Adresa MEN nr. 8339/06.02.2020, în urma declarării epidemiei de gripă, transmisă de către ISJ Sălaj, a acționat pentru și în interesul copiilor. De asemenea, reclamata susține că clasa a II-a sunt înscriși 14 elevi, din care, conform declarației părinților, 10 sunt de etnie romă și 4 de etnie română și niciunul dintre copii sau părinții acestora nu s-au plâns de vreun comportament discriminatoriu. Mai mult, atât reclamata cât și Școala susțin că după un timp, petentul a venit cu copilul la școală și a spus că elevul a fost consultat și este sănătos însă fără a prezenta vreo adeverință medicală doveditoare.

20. Având în vedere cele de mai sus, precum și documentele atașate, Colegiul director reține că nu se întrunesc elementele unei fapte de discriminare, din lipsă de legătură de cauzalitate între criteriul invocat (etnie) și faptă. Minorului nu i s-a încălcat dreptul la educație prin refuzul învățătoarei de a-l ține la clasă pe elev ci din motive medicale.

21. Astfel, raportul de cauzalitate între fapta imputată și criteriul invocat nu poate fi reținut, în sensul art. 2 alin.1, art. 2 alin.3 sau art. 2 alin.5 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Or, astfel cum a statuat și Înalta Curte de Casație și Justiție „O.G. nr. 137/2000 analizează fapte de discriminare care prin criteriile mai sus anunțate (n.n. art. 2 alin.1) se diferențiază de fapte care sunt de natură să producă aceleași consecințe, dar intră sub incidența altor acte normative” (A se vedea Decizia nr. 1530 din 19 martie 2009, Înalta Curte de Casație și Justiție).

22. Colegiul director nu poate reține că faptele imputate în sarcina reclamatei au fost determinate de criteriul invocat de petent, respectiv criteriul etnic.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Aspectele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale discriminării, astfel cum este definită în art. 2 alin. din O.G. nr. 137/2000 republicată;
2. Se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte;

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita:

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 07.10.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DIACONU ADRIAN- Membru, GRAMA HORIA – Membru, HALLER ISTVÁN –Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, MOȚA MARIA – Membru, OLTEANU CĂTĂLINA – Membru, POPA CLAUDIA (online)- Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiului director,
Președinte CNCD**

Data redactării: 22.10.2020

Redactat și motivat de A.P.G. și H.G

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.